

עין משפט
ורג צנצוא

מזח:

רבי אלעזר אומר אביה ב' למסקנא קראו פליגי או נמי נפקא מינה אם נמו אביה ואמה או נמגיורו ורבינן פירש לדררע לריכה שתכפרו בעבודת כוכבים קודם שנבעל על ע"ש ולא הפסיק לומר לך אתי כר"ע הה דקמיני לעיל דנ"א של א קיבלה עליה:

החולץ ליבמתו פרק רביעי יבמות

כי בני ששים (א) ואחר כן תבא אליה אחר שיעור אחר כזה תבא אליה: כפי הוא אומר וינפש בן אמתך. והוא נבעד ערל כתיב כדמפרש לקמן: בין השמשות של ע"ש ולא הפסיק לומר: ומהויה הכתיב לרבו על בעדו לנזח ביום המתה ולא על שנת הבאה שהרי לרוב נמוול

בשנת זו וכיון דמל מתקרא אחר נפקא מלמעט ינזח עבדך דלקמן מיקי לה בעד שמל: גר תושב. שקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ואולל בגלות והזכירו הכתיב על השנה למחלל את השנה בעד עבודת כוכבים: האמר אין מקיימין. אפילו יום אחד: ס"מ.

לדאין מקיים: היכא דלא פסקא למילתיה. דלא קיבל מעולם להתגייר ולא פסק מנימואו: אכל היכא דפסקא למילתיה. בשעת לקחתו ומתסיים להתגייר ואחר כך חזר צו מנגללין שמה יחזור ומרלה לשון מורי: לישנא אחרינא ס"מ. לדאין מקיימין היכא דלא פסק למילתיה שמקיימין סתם אכל היכא דפסק לדמר לו היינו מנגלל עמך י"ב חדש ולא לא תבא אמתך אמתך מומר דהו גביה כשכיר בעלמא: לשמעהא.

האי תרוואה דרב פפא דהיכא דפסק למילתיה משהיו: לישני ליה ס"א. כגון דפסק למילתיה דיכול לקיימו כל י"ב חדש: חד מתרי טעמי. שני ליה: וכל רכושי אמרו לי משמיה. דרבי אלעאי: הפסד ספרות. שטעמא את התרוומה עובד כוכבים גזרו עליו שיהא טמא כוץ לכל דבריה: אפסר.

מרק"א נלע"ו כד המבדיל בין אמורא וכוך אמורא דרבי תושב או אינו אלא בעבד מהול כשהוא אומר ל'למען ינזח עבדך ואמתך כמודך הרי עבד מהול אמורא מה אני מקיים וינפש בן אמתך בעבד ערל והגר זה גר תושב אתה אומר זה גר תושב או אינו אלא בעבד מהול כשהוא אומר וגרך אשר בשערך הרי גר תושב אמורא מה אני מקיים והגר זה גר תושב אמור רבי יהושע בן לוי: הלוקח עבד מן העובד כוכבים ולא רצה למול מגלגל עמו עד י"ב חדש לא מל חוזר ומוכרו לעובדי כוכבים אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא בר' עקיבא דאי ר"ע האמר אין מקיימין אמר להו רב פפא אפילו תימא ר' עקיבא הני מילי היכא דלא פסקא למילתיה אבל היכא דפסקא לשמילתיה פסקא אמר רב כהנא אמריהא לשמילתיה קמיה דרב זביד מנהרדעא אמר לי אי הכי כי אמר ליה ר"ע בלוקח עבד בין השמשות לישני ליה הא

חדא מתרי טעמי קאמר שלח רבין משמיה דרבי אילעאי וכל רבתי אמרו לי משמו י'זיהו עבד ערל שמוחר לקיימו זה שלקחו רבו על מנת שלא למולו אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא כרבי עקיבא דאי ר"ע האמר אין מקיימין אמר להו רב פפא אפילו תימא רבי עקיבא ה"מ היכא דלא אתני בהדיה אבל היכא דאתני אמר רב כהנא אמריהא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא וא"ל אי הכי כי קאמר ליה רבי עקיבא בלוקח עבד בין השמשות ולא הספיק למולו לישני ליה הא ולישמעוך לישני ליה הך אלא

תיד מתרי ותלת טעמי קאמר רבי תיב רבי תנינא בר פפי רבי אמר ר' יצחק נפחא אקילעא דרבי יצחק נפחא ויתבי וקאמרו עיר אחת היתה בארץ ישראל ולא רצו עבדיה למול וגלגלו עמהם עד שנים עשר חדש וחזרו ומכרוה לעובדי כוכבים ולא רצו עבדיה למול מגלגל עמו עד שנים עשר חדש לא מל חוזר ומוכרו לעובדי כוכבים ר' שמעון בן אלעזר אומר אין משהיו אותו בארץ ישראל מפני הפסד טהרות ובעיר הסמוכה לספר אין משהיו אותו כל עיקר שמא ישמע דבר יולך ויאמר לחברו עובד כוכבים תניא רבי חנניא בנו של רבן גמליאל אומר מפני מה גרים בומן הזה מעוניין ויסורין באין עליהן שלא קיימו שבע מצוות בני נח רבי יוסי אומר ר' יודן שנתגייר כקמן שגולד דמי אלא מפני מה מעוניין לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצוות בישראל אבא הגן אומר משום ר' אלעזר לפי שאין עושין מאהבה אלא מיראה אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה אמר ר' אבהו ואותימא ר' חנינא מאי קראה י'שלם ה' פעלך ותרו משכורתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות וגומר:

דמיא דוינפש בן אמתך: היכא דלא פסקא וב'. פרי"ת דהי מילי דלר' יהושע קאי ולא פסקא למילתיה ליינו שכל שעה דוהא אותו מיוס ליוס שימול אכל היכא דפסקא למילתיה שלא ימול כלל הכס אין מקיימין ולא משמע בן דה"מ דר"ע קאי וגראה לר' כרבי פירשין אכל דר"ע קאי דהיכא דנתרחה למול ודוחשו הכס אין מקיימין הואיל ומנזה למול דשהיי מנזה לא משהיו אכל היכא דפסקא שלא ימול אלו מחייב למולו נעל כדמו ומנגלל י"ב חדש עמו אולי ומראה וכן פי' בשערי דרב האי בשער (ר) רביעי: שאין עושין מאהבה אלא מיראה. בפרק נוטל (כטו"ט ד' כ): ושם משמע ששנים רעים ובפרק כסף (סס ד' לא). ושם משמע דשינא לשנח ואומר ר"י דמאהבת המקום ומיראת המקום היו אלס תרווייהו מלחבת או כנו שפירש סס נקונטי מאהבת סכר ומגון שאס לא יהיה לו סכר כוהא על הרששות ואין עושה אלא על מנת לקבל פרס ומיראה היינו מיראת עונש אכל הכס קשה דנקט מאהבה לשנח ומיראה לגרועתא והוי מלי למירא חיפכא או תרווייהו לגרועתא או תרווייהו לשנח: אשר באת מן השמים פירוש שמייתת ומימה דנפ' מי שאמר הריני מיר ועממ מחירו ואמר וחי (מיר דף כג.) ושם אומר ידול וימנה לעבד כוכבים כפקא ומנגלל עמי דהי גיזי כשכיר בעלמא. ויקה דלקן משמע דהיכא דלמר היכא דלא למול מקיימין ע"ש דמי היינו רב פפא אכל היכא דהי אבי חיי ה"מ היכא דלא פסקא שלא אמר לוי ורע למול או אין מיימין ומלן אותי מיר כשכי מולו ויהי נעל ע"י קולך פירש דר"ע ודא ופרי"ת דהי אבי חיי ה"מ היכא דלא פסקא שלא אמר לוי ורע למול או אין מיימין ומלן אותי מיר כשכי מולו ויהי נעל ע"י קולך פירש דר"ע

ואמר ר' יודן שנתגייר כקמן שגולד דמי אלא מפני מה מעוניין לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצוות בישראל אבא הגן אומר משום ר' אלעזר לפי שאין עושין מאהבה אלא מיראה אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה אמר ר' אבהו ואותימא ר' חנינא מאי קראה י'שלם ה' פעלך ותרו משכורתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות וגומר:

והוא נבעד ערל כתיב כדמפרש לקמן: בין השמשות של ע"ש ולא הפסיק לומר: ומהויה הכתיב לרבו על בעדו לנזח ביום המתה ולא על שנת הבאה שהרי לרוב נמוול בשנת זו וכיון דמל מתקרא אחר נפקא מלמעט ינזח עבדך דלקמן מיקי לה בעד שמל: גר תושב. שקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ואולל בגלות והזכירו הכתיב על השנה למחלל את השנה בעד עבודת כוכבים: האמר אין מקיימין. אפילו יום אחד: ס"מ.

לדאין מקיים: היכא דלא פסקא למילתיה. דלא קיבל מעולם להתגייר ולא פסק מנימואו: אכל היכא דפסקא למילתיה. בשעת לקחתו ומתסיים להתגייר ואחר כך חזר צו מנגללין שמה יחזור ומרלה לשון מורי: לישנא אחרינא ס"מ. לדאין מקיימין היכא דלא פסק למילתיה שמקיימין סתם אכל היכא דפסק לדמר לו היינו מנגלל עמך י"ב חדש ולא לא תבא אמתך אמתך מומר דהו גביה כשכיר בעלמא: לשמעהא.

האי תרוואה דרב פפא דהיכא דפסק למילתיה משהיו: לישני ליה ס"א. כגון דפסק למילתיה דיכול לקיימו כל י"ב חדש: חד מתרי טעמי. שני ליה: וכל רכושי אמרו לי משמיה. דרבי אלעאי: הפסד ספרות. שטעמא את התרוומה עובד כוכבים גזרו עליו שיהא טמא כוץ לכל דבריה: אפסר.

מרק"א נלע"ו כד המבדיל בין אמורא וכוך אמורא דרבי תושב או אינו אלא בעבד מהול כשהוא אומר ל'למען ינזח עבדך ואמתך כמודך הרי עבד מהול אמורא מה אני מקיים וינפש בן אמתך בעבד ערל והגר זה גר תושב אתה אומר זה גר תושב או אינו אלא בעבד מהול כשהוא אומר וגרך אשר בשערך הרי גר תושב אמורא מה אני מקיים והגר זה גר תושב אמור רבי יהושע בן לוי: הלוקח עבד מן העובד כוכבים ולא רצה למול מגלגל עמו עד י"ב חדש לא מל חוזר ומוכרו לעובדי כוכבים אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא בר' עקיבא דאי ר"ע האמר אין מקיימין אמר להו רב פפא אפילו תימא ר' עקיבא הני מילי היכא דלא פסקא למילתיה אבל היכא דפסקא לשמילתיה פסקא אמר רב כהנא אמריהא לשמילתיה קמיה דרב זביד מנהרדעא אמר לי אי הכי כי אמר ליה ר"ע בלוקח עבד בין השמשות לישני ליה הא

חדא מתרי טעמי קאמר שלח רבין משמיה דרבי אילעאי וכל רבתי אמרו לי משמו י'זיהו עבד ערל שמוחר לקיימו זה שלקחו רבו על מנת שלא למולו אמרוה רבנן קמיה דרב פפא כמאן דלא כרבי עקיבא דאי ר"ע האמר אין מקיימין אמר להו רב פפא אפילו תימא רבי עקיבא ה"מ היכא דלא אתני בהדיה אבל היכא דאתני אמר רב כהנא אמריהא לשמעתא קמיה דרב זביד מנהרדעא וא"ל אי הכי כי קאמר ליה רבי עקיבא בלוקח עבד בין השמשות ולא הספיק למולו לישני ליה הא ולישמעוך לישני ליה הך אלא תיד מתרי ותלת טעמי קאמר רבי תיב רבי תנינא בר פפי רבי אמר ר' יצחק נפחא אקילעא דרבי יצחק נפחא ויתבי וקאמרו עיר אחת היתה בארץ ישראל ולא רצו עבדיה למול וגלגלו עמהם עד שנים עשר חדש וחזרו ומכרוה לעובדי כוכבים ולא רצו עבדיה למול מגלגל עמו עד שנים עשר חדש לא מל חוזר ומוכרו לעובדי כוכבים ר' שמעון בן אלעזר אומר אין משהיו אותו בארץ ישראל מפני הפסד טהרות ובעיר הסמוכה לספר אין משהיו אותו כל עיקר שמא ישמע דבר יולך ויאמר לחברו עובד כוכבים תניא רבי חנניא בנו של רבן גמליאל אומר מפני מה גרים בומן הזה מעוניין ויסורין באין עליהן שלא קיימו שבע מצוות בני נח רבי יוסי אומר ר' יודן שנתגייר כקמן שגולד דמי אלא מפני מה מעוניין לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצוות בישראל אבא הגן אומר משום ר' אלעזר לפי שאין עושין מאהבה אלא מיראה אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה אמר ר' אבהו ואותימא ר' חנינא מאי קראה י'שלם ה' פעלך ותרו משכורתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות וגומר:

דמיא דוינפש בן אמתך: היכא דלא פסקא וב'. פרי"ת דהי מילי דלר' יהושע קאי ולא פסקא למילתיה ליינו שכל שעה דוהא אותו מיוס ליוס שימול אכל היכא דפסקא למילתיה שלא ימול כלל הכס אין מקיימין ולא משמע בן דה"מ דר"ע קאי וגראה לר' כרבי פירשין אכל דר"ע קאי דהיכא דנתרחה למול ודוחשו הכס אין מקיימין הואיל ומנזה למול דשהיי מנזה לא משהיו אכל היכא דפסקא שלא ימול אלו מחייב למולו נעל כדמו ומנגלל י"ב חדש עמו אולי ומראה וכן פי' בשערי דרב האי בשער (ר) רביעי: שאין עושין מאהבה אלא מיראה. בפרק נוטל (כטו"ט ד' כ): ושם משמע ששנים רעים ובפרק כסף (סס ד' לא). ושם משמע דשינא לשנח ואומר ר"י דמאהבת המקום ומיראת המקום היו אלס תרווייהו מלחבת או כנו שפירש סס נקונטי מאהבת סכר ומגון שאס לא יהיה לו סכר כוהא על הרששות ואין עושה אלא על מנת לקבל פרס ומיראה היינו מיראת עונש אכל הכס קשה דנקט מאהבה לשנח ומיראה לגרועתא והוי מלי למירא חיפכא או תרווייהו מלחבת או תרווייהו לשנח: אשר באת מן השמים פירוש שמייתת ומימה דנפ' מי שאמר הריני מיר ועממ מחירו ואמר וחי (מיר דף כג.) ושם אומר ידול וימנה לעבד כוכבים כפקא ומנגלל עמי דהי גיזי כשכיר בעלמא. ויקה דלקן משמע דהיכא דלמר היכא דלא למול מקיימין ע"ש דמי היינו רב פפא אכל היכא דהי אבי חיי ה"מ היכא דלא פסקא שלא אמר לוי ורע למול או אין מיימין ומלן אותי מיר כשכי מולו ויהי נעל ע"י קולך פירש דר"ע ודא ופרי"ת דהי אבי חיי ה"מ היכא דלא פסקא שלא אמר לוי ורע למול או אין מיימין ומלן אותי מיר כשכי מולו ויהי נעל ע"י קולך פירש דר"ע

ואמר ר' יודן שנתגייר כקמן שגולד דמי אלא מפני מה מעוניין לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצוות בישראל אבא הגן אומר משום ר' אלעזר לפי שאין עושין מאהבה אלא מיראה אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה אמר ר' אבהו ואותימא ר' חנינא מאי קראה י'שלם ה' פעלך ותרו משכורתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות וגומר:

והוא נבעד ערל כתיב כדמפרש לקמן: בין השמשות של ע"ש ולא הפסיק לומר: ומהויה הכתיב לרבו על בעדו לנזח ביום המתה ולא על שנת הבאה שהרי לרוב נמוול בשנת זו וכיון דמל מתקרא אחר נפקא מלמעט ינזח עבדך דלקמן מיקי לה בעד שמל: גר תושב. שקבל עליו שלא לעבוד עבודת כוכבים ואולל בגלות והזכירו הכתיב על השנה למחלל את השנה בעד עבודת כוכבים: האמר אין מקיימין. אפילו יום אחד: ס"מ.

לדאין מקיים: היכא דלא פסקא למילתיה. דלא קיבל מעולם להתגייר ולא פסק מנימואו: אכל היכא דפסקא למילתיה. בשעת לקחתו ומתסיים להתגייר ואחר כך חזר צו מנגללין שמה יחזור ומרלה לשון מורי: לישנא אחרינא ס"מ. לדאין מקיימין היכא דלא פסק למילתיה שמקיימין סתם אכל היכא דפסק לדמר לו היינו מנגלל עמך י"ב חדש ולא לא תבא אמתך אמתך מומר דהו גביה כשכיר בעלמא: לשמעהא.

מסורת הש"ס

א) ומסדרין (א) ספרי פירש כי תבא, ב) במלאת פרכת משפטים פ"ב (א) ויחם לו: ב) חטאת ק' ומת: י"ד. ג) נד: ב) מת: מרבות: ג) ד) ולעיל כ"ג. וי"ג. ה) ונהר לך, ז) כפ"ת נפק: ל) ג) ו"ע (ח) כפ"ת: ז) ד"ה י"א, ו"ע ס"א. ז' ד"ה ר' יהודה. ח) ול' סע"י.

גליון הש"ס

נ"ב ע"י שנתנו בכתב, ע"י מסדרין דף פ"א ע"פ מד"ס ק:

הגהות הב"ח

(א) ר"י ד"ה כי ה"י ששים ור"ק יאמר ק:

תוס' חד מקובאי

נ"א וינפש בן אמתך בעבד ערל הכתיב מירד למען ינזח עבדך ואמתך כמודך כעבד המול. והרי זה ע"ש וינפש בן אמתך בשערך זה גר תושב וקאמר במלכות ישראל הוא האמר עבד ערל אבל לעצמי מירא. וחיי איתא בערותה פ"ר מספרי קפ"ה. גרתי התם גר תושב עושה מלאכה לעצמי בישראל בחולו של מונה מתוך ר"ע אומר בישראל ב"ש ו"א אומר כי תושב עושה מלאכה לעצמי בישראל בחולו של מונה. אמר רב תושב עבד אמת התשיבים עושין מלאכה לעצמן בשבת בישראל בחול ר"ש אמר ר' יודן שנתגייר כקמן שגולד דמי אלא מפני מה מעוניין לפי שאין בקיאים בדקדוקי מצוות בישראל אבא הגן אומר משום ר' אלעזר לפי שאין עושין מאהבה אלא מיראה אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להכנס תחת כנפי השכינה אמר ר' אבהו ואותימא ר' חנינא מאי קראה י'שלם ה' פעלך ותרו משכורתך שלמה מעם ה' אלהי ישראל אשר באת לחסות וגומר:

ה"מ דהש"ס

ה"מ דהש"ס

תוספות ישנים

ע"ש נתינו ונתינו משום ל"זיני נמי ס"א. אכל דמי אכס אמרין ק' נח שברך את הכס נתינו ומיניד היה נה"ל. ימון ק' א"ש אכס כתיבות מעטס היה דנקטן שילע דמי רק היכא דר"ח שנת אמתו נלוו מקדשה חמורה לקדשה קלה: שא"י שוקן מלכה: אלא מיראה. משמע היכא דמיראה א"י טוב ומתנהל (כ"ה) משמע דלף מלכה א"י טוב דקלמר ללחל אחי למעבד מלכה ומיראה. ג"ס (ס"ק) ובפ"ט (י"ב) נמי משמע דמלכה נמי א"י טוב (דקלמר תיב) (כ"ה) י"א ויקלמר ל"הו נ"י י"א פירושן ס"א ומלן נלע"ו.

ה"מ דהש"ס